

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๔๔

วันพุธที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๘
ณ ห้องประชุมกรรมการ N 404 ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาวศศินันท์ ธรรมนิฐินันท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกัณวีร์ สืบแสง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายองอาจ วงษ์ประยูร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายวิทยา แก้วภราดัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายเกียรติคุณ ตันยาง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นางสาวศรียาดา ปาสิมาพันธ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นางสาวชลธิชา แจ็งเร็ว	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายณัฐชุนน ศรีก่อเกื้อ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นางสาวนิตยา มีศรี	กรรมการ
๑๓. นายวีรยุทธ รักเที่ยง	กรรมการ
๑๔. นายคุณากร มั่นนทีรีย	กรรมการ
๑๕. นายมานพ ศรีผึ้ง	เลขานุการคณะกรรมการ

ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๓

- นายภูวน อุ่นจันทร์

ผู้ช่วยเลขานุการประจำ
คณะกรรมการฯ

เลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑. นายศิริชัช ตรีวิศวะเวทย์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒. นายอาทิตย์ ชูสกุลธนะชัย	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๓. นายนิมุตติย์ ลีวาเมาะ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๔. ว่าที่ร้อยตรี สรภักดิ์ ดีสม	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๕. นางสาวดั่งฤทัย ศรีธรรมฤทธา	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๖. นางสาวสุจิตรา โกทัศน์ย์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๗. นางสาวไปรยา หล้าลาย	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

- ๘. นายนครธรรม ประเสริฐศิลป์
- ๙. นายอภิชาติ ปิ่นทอง
- ๑๐. นายยศภัทร ศรีเดช
- ๑๑. นายธนกฤต บัวประดิษฐ์

- เลขานุการประจำคณะกรรมการ
- เลขานุการประจำคณะกรรมการ
- เลขานุการประจำคณะกรรมการ
- เลขานุการประจำคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาทรงคุณวุฒิประจำคณะกรรมการ

- ๑. นางสาวสัณหวรรณ ศรีสด
- ๒. นายปฐพร ทรัพย์ไพฑูรย์
- ๓. นายสุขจิตภูมิ บัวพิมพ์

ที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการ

- ๑. นายนันทรัตน์ หอมศรีประเสริฐ
- ๒. นายชวลิต วิชยสุทธิ์
- ๓. นายภูเบศ โพธิ์ไธยะ
- ๔. นายพิทยบรรณ ว่องปรีชา
- ๕. นายจิราวุฒิ เจริญสุวรรณ
- ๖. นายชวรัตน์ ชวรางกูร
- ๗. นายองอาจ สุขเอ็มโอษฐ์

ผู้มาชี้แจง

กระทรวงการต่างประเทศ

- ๑. นางสาวพินทุ์สุตา ชัยนาม
- ๒. นางสาวชมพูนุท ฝาสุพันธ์
- ๓. นายณัฐดนัย เกียรติการุณ

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

- ๑. นายสรพงศ์ ศรียานงค์

- ๒. นางสาวพิมพ์ชนก จันทบูรณ์

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

- ๑. พันตำรวจเอก สุรศักดิ์ สุรินทร์แก้ว
- ๒. พันตำรวจเอก วัชรพล กาญจนกันทร

อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ

นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กองการสังคม

นักการทูตปฏิบัติการ กองการสังคม

ที่ปรึกษาด้านการประสานกิจการความมั่นคง
รักษาราชการแทนรองเลขาธิการสภาความมั่นคง
แห่งชาติ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

รองผู้บังคับการกองบังคับการสืบสวน

สอบสวนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ผู้กำกับการ ๓ กองบังคับการสืบสวน

สอบสวนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นายอิสมาแอล หมัดอะด้า สภาเครือข่ายช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม
สำนักจุฬาราชมนตรี
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาโนช อารีย์ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๔. นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ ที่ปรึกษามูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม

ผู้ร้องเรียน

- นายสมเกียรติ นิมเจริญ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๘ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ประธานคณะกรรมการสิทธิการ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ประธานแจ้งต่อที่ประชุมว่า ด้วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ได้กำหนดจัด “งานรณรงค์เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและป้องกันการกระทำผิด เกี่ยวกับการชดกันแห่งผลประโยชน์” ในวันจันทร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องสุวิทย์ศึกษาดานนท์ โรงแรมทีเค. พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ จึงขอเรียนเชิญประธานคณะกรรมการ หรือมอบหมายกรรมการ หรือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ เข้าร่วมงานรณรงค์ ดังกล่าว ตามวัน เวลาและสถานที่ข้างต้น จำนวน ๑ คน โดยขอความกรุณาแจ้งตอบรับให้ทราบ ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘ หากคณะกรรมการ ท่านใดมีความประสงค์เข้าร่วมงานรณรงค์ฯ สามารถติดต่อผ่านฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อแจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วม งานกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อไป

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติรับรองบันทึกการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๔๓ วันพุธที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ โดยไม่มีการแก้ไข และมีมติเปิดเผยบันทึกการประชุมตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๙ วรรคหก

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่อง

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องพิจารณา

- พิจารณาศึกษานโยบายการจัดการและการปฏิบัติต่อผู้ถูกกักตัวชาวอุยกูร์ตามหลักสิทธิมนุษยชนและพันธกรณีระหว่างประเทศ

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและประธานในที่ประชุมได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมมอบหมายให้หน่วยงานและผู้เข้าร่วมประชุมได้กล่าวแนะนำตัวตามลำดับโดยมีผู้แทนจากสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน มูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม และผู้ร้องเรียน

นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ ที่ปรึกษามูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ทางมูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม ได้ทราบข้อมูลจากองค์กรภาคประชาสังคมองค์กรสิทธิมนุษยชน กรณีที่หน่วยงานที่รับผิดชอบกักตัวชาวอุยกูร์ มีพฤติกรรมแยกกลุ่มผู้ถูกกักกันเฉพาะชาวอุยกูร์และความพยายามให้ลงลายมือชื่อในเอกสารโดยไม่ยินยอม อีกทั้ง นายกรัฐมนตรีจะเดินทางไปเยือนประเทศที่จะส่งชาวอุยกูร์กลับประเทศต้นทาง ซึ่งอาจมีวาระหรือเรื่องการขอให้ส่งตัวชาวอุยกูร์ที่ถูกกักตัวอยู่ที่สถานกักตัวคนต่างด้าว สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สวนพลู) กลับไปยังประเทศต้นทาง ทางมูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิมจึงมีความกังวลว่า จะเกิดเหตุดังกล่าวขึ้นอันเป็นการกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชนที่ห้ามผลักดันบุคคลกลับไปสู่อันตราย ซึ่งอาจขัดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ประธานคณะกรรมการ ได้สรุปประเด็นเรื่องร้องเรียนเพื่อให้หน่วยงานได้ชี้แจงต่อที่ประชุมต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาในที่ประชุม สรุปได้ดังนี้

๑. พฤติกรรมแยกกลุ่มชาวอุยกูร์ เพื่อรอการดำเนินการส่งตัวกลับไปยังประเทศต้นทางเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน หรือขัดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่

๒. มาตรการดูแลผู้ต้องขังชาวอุยกูร์เป็นอย่างไร ทั้งด้านสุขอนามัยภายในห้องขังและความแออัดในเรือนจำ

๓. นโยบายการส่งตัวชาวอุยกูร์ไปยังประเทศที่สาม มีความชัดเจนจากภาครัฐว่าจะจัดการกับชาวอุยกูร์อย่างไร

ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กล่าวต่อที่ประชุมถึงหลักการดูแลกลุ่มผู้ลี้ภัยว่า ประเทศไทยยึดหลักความสมดุลระหว่างความมั่นคง สิทธิมนุษยชน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งต้องสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ พร้อมทั้งดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยมีการดูแลเท่าเทียมกันทุกกลุ่ม และพยายามผ่อนคลายมาตรการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ทั้งการปฏิบัติศาสนกิจ การรวมกลุ่มทำกิจกรรม การบริการอาหารและการให้บริการด้านการแพทย์ ตลอดจนการพัฒนาสภาพห้องขังให้ดีขึ้น รวมทั้งพิจารณาแนวทางต่าง ๆ โดยยึดหลักตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ขอยืนยันว่ายังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะส่งชาวอุยกูร์ทั้งหมด ๔๘ คน กลับไปยังประเทศต้นทาง ส่วนสาเหตุที่ยังไม่ส่งไปประเทศที่สาม เนื่องจากต้องคำนึงถึงผลกระทบและการพูดคุยกับประเทศดังกล่าวว่ายินยอมรับผู้ลี้ภัยหรือไม่

ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กล่าวต่อที่ประชุมว่า ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยืนยันว่าที่ผ่านมาได้ดูแลชาวอุยกูร์อย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยห้องกักขังมาแล้ว ๕๐ ปี และมีการดูแลความสะอาดและถูกสุขลักษณะ ปัจจุบันได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานจุฬาราชมนตรีเป็นตัวกลางในการเข้ามาพูดคุยเพื่อให้ผู้ต้องกักมีความผ่อนคลายมากขึ้น ทั้งนี้ ยังคงยืนยันว่าไม่มีการกรอกแบบฟอร์มความสมัครใจกับประเทศต้นทาง และกรณีการถ่ายภาพผู้ต้องกักก็เป็นไปเพื่อจัดทำข้อมูลตามระบบไบโอเมตริกซ์ (Biometrics) แทนระบบเดิม ซึ่งทำกับทุกคนในห้องกักเหมือนกันทุกคน โดยห้องกักหนึ่งห้องผู้ต้องกักจะอยู่ได้ โดยประมาณ ๔๐ - ๖๐ คน ซึ่งกระจายกลุ่มอุยกูร์ไปอยู่ตามห้องต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ด้านความเป็นอยู่ในปัจจุบัน มีการดูแลเรื่องอาหารโดยจัดอาหารฮาลาลให้โดยเฉพาะ นอกจากนี้ ในปัจจุบันได้รับงบประมาณ ๒๗ ล้านบาท ในการปรับปรุงห้องพักบางคนที่ใช้มานานกว่า ๓๐ ปี เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คาดว่าใช้เวลาปรับปรุงไม่เกิน ๖ เดือน ทั้งนี้ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองยืนยันจำนวนชาวอุยกูร์ที่อยู่ในห้องกักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจำนวน ๔๐ คน และส่วนที่อยู่ในการดูแลของกรมราชทัณฑ์ จำนวน ๕ คน รวมเป็นจำนวน ๔๕ คน

ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวต่อที่ประชุมว่า มีหน่วยงานต่าง ๆ ในต่างประเทศที่เข้ายื่นเรื่องเพื่อคัดค้านการไม่ให้ส่งตัวชาวอุยกูร์กลับไปประเทศต้นทาง ซึ่งทางกระทรวงต่างประเทศยืนยันว่าประเทศไทยไม่มีนโยบายส่งชาวอุยกูร์กลับไปยังประเทศต้นทาง และยึดหลักพันธกรณีระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ ส่วนประเด็นที่นายกรัฐมนตรียังไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเป็นการหารือประเด็นสำคัญเรื่อง ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และเป็นการพูดคุยรอบด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่วนประเด็นชาวอุยกูร์ ไม่ได้อยู่ในประเด็นที่จะสนทนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวต่อที่ประชุมให้ความเห็นโดยสรุปได้ว่า รัฐบาลควรหามาตรการหรือแนวทางที่เป็นรูปธรรม รวมถึงกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการส่งตัวผู้ต้องกักชาวอุยกูร์ที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองไปยังประเทศที่สามที่มีความปลอดภัยต่อชีวิต โดยได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีแจ้งข้อเสนอแนะในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักชาวอุยกูร์ ให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งข้อเสนอแนะของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หลายประการได้รับการตอบสนองในทางที่ดีต่อคุณภาพชีวิตของผู้ต้องกัก ได้แก่ การอนุญาตให้แพทย์จากทบวงสำนักงานจุฬาราชมนตรีได้เข้าตรวจร่างกายผู้ต้องกักอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การอนุญาตให้ผู้ต้องกักติดต่อสื่อสารกับญาติของผู้ต้องกักในต่างประเทศด้วยช่องทางที่เหมาะสมได้ การอนุญาตให้ทางสถานเครือข่ายช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม สำนักงานจุฬาราชมนตรีนำอาหารจากภายนอกเข้าไปเลี้ยงผู้ต้องกัก และจัดให้มีการละหมาดวันศุกร์ร่วมกัน รวมถึงการพิจารณาหาสถานที่ใหม่ในการควบคุมตัวเพื่อแก้ปัญหาความแออัด โดยประเด็นการส่งตัวชาวอุยกูร์กลับประเทศต้นทางนั้น ทางประเทศมุสลิมภายใต้องค์การความร่วมมืออิสลาม (Organization of the Islamic Cooperation: OIC) ซึ่งมีประเทศสมาชิกทั้งหมด ๕๗ ประเทศ และมีหน่วยงานชื่อ คณะกรรมาธิการอิสระถาวรว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (OIC Independent Permanent Human Rights Commission: IPHRC) ได้ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด หากรัฐบาลไทยไม่ส่งตัวผู้ต้องกักชาวอุยกูร์กลับไปได้รับอันตราย และเลือกที่จะส่งตัวไปยังประเทศที่สามตามความสมัครใจแทน

นายอิสมาแอล หมัดอะด้า สภาเครือข่ายช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม สำนักจุฬาราชมนตรี กล่าวต่อที่ประชุมว่า ข้อกังวลทางสำนักจุฬาราชมนตรีต้องการให้ทางรัฐบาลกำหนดแนวทางการกักตัวชาวอุยกูร์ เพราะมีหลายครั้งที่ชาวอุยกูร์มีการรวมตัวประท้วง ซึ่งทางสำนักจุฬาราชมนตรีได้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ต่อผู้ต้องกัก แต่ปัจจุบันยังไม่มี การดำเนินการออกนโยบายที่ชัดเจนในการแก้ปัญหาให้กับกลุ่มดังกล่าว ทำให้มีข้อกังวลว่าหากไม่มีแนวทางนโยบายตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการปล่อยตัวหรือส่งตัวชาวอุยกูร์ไปยังประเทศที่สามนั้น จะไม่เป็นผลดีต่อรัฐบาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานโซ อารีย์ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวต่อที่ประชุมให้ความเห็นโดยสรุปได้ว่า กรณีที่ประเทศไทยจะมีการดำเนินการส่งตัวชาวอุยกูร์กลับประเทศต้นทาง อาจมีความเสี่ยงทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทย ด้านสิทธิมนุษยชน มนุษยธรรม รวมทั้งอาจมีปัญหากับชาติตะวันตก ซึ่งทางสภาอุยกูร์โลกได้จับตามองการกระทำของประเทศไทยที่มีต่อชาวอุยกูร์ โดยเห็นควรรัฐบาลมีนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน

นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการสิทธิฯ กล่าวในที่ประชุมว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องมีการพูดคุยกัน โดยต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชาวอุยกูร์ที่จะต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับความเคารพ แต่มีข้อกังวลหลังการเลือกตั้งสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ประกาศยกเลิกช่วยเหลือผู้ลี้ภัยของนานาประเทศทั่วโลก ดังนั้น การส่งตัวผู้ลี้ภัยไปยังประเทศที่สามและชาวอุยกูร์ ๔๘ คน ไม่ต้องการกลับประเทศต้นทาง การดำเนินการเรื่องดังกล่าวจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความละเอียดอ่อนด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก่อน ส่วนข้อกังวลที่ของนายกรัฐมนตรีนี่จะเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนในเดือนกุมภาพันธ์ ปี ๒๕๖๘ นี้ เป็นส่วนของผู้บริหาร อย่างไรก็ตาม การดูแลผู้ลี้ภัยตามหลักสิทธิมนุษยชนแนวทางการส่งตัวไปยังประเทศที่สามจะต้องมีการพิจารณาที่รอบด้านและรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทย

นายกัณวีร์ สืบแสง รองประธานคณะกรรมการคนที่สาม กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเทศไทยมีพันธกรณีระหว่างประเทศที่ได้ให้ไว้ในสัตยาบันและการภาคยานุวัติของกรอบกฎหมายระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั้งหลักการไม่ส่งกลับ (non - Refoulement) ที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และได้กำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการกระทำอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) อนุสัญญาคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกบังคับให้สูญหาย ค.ศ. ๒๐๐๖ (ICPPED) โดยเห็นควรให้พิจารณาการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืนตามกลไกสากลในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยการตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม (resettlement) และพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของหลักการรวมครอบครัว (family reunification) สำหรับผู้ลี้ภัยชาวอุยกูร์ที่ครอบครัวไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศตุรกีแล้ว และอาจพิจารณาไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศอื่น ๆ ที่ได้ยื่นเจตจำนงให้ความช่วยเหลือ เช่น กลุ่มประเทศตะวันตก เป็นต้น ตลอดจนให้มีการดำเนินการให้ผู้ลี้ภัยชาวอุยกูร์เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของกลไกการคัดกรอง (National Screening Mechanism - NSM) ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้มีความร่วมมือกับ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees - UNHCR) ในการสนับสนุนกลไกการคัดกรอง

(NSM) โดยใช้กระบวนการพิจารณาสถานะผู้ลี้ภัย (Refugee Status Determination - RSD) เพื่อสนับสนุนกระบวนการคัดกรองสถานะ NSM ต่อไป

นางสาวศรีญาดา ปาลิมพันธ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กล่าวต่อที่ประชุมว่า จากหนังสือร้องเรียนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและเชื่อบุคคลเข้าร่วมประชุม ได้รับข้อมูลเป็นที่น่าพอใจ คือ การไม่มีนโยบายในการส่งกลับผู้ลี้ภัยชาวอุยกูร์ไปยังประเทศต้นทาง และแนวทางการขยายห้องขังให้ผู้ต้องกักมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยส่วนตัวเห็นว่าการส่งตัวชาวอุยกูร์ไปยังประเทศที่สามเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด และเห็นควรให้มีตั้งกระทู้ถามไปยังรัฐบาลถึงนโยบายและวิธีการจัดการผู้ลี้ภัยจะเป็นไปแนวทางใด

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กล่าวต่อที่ประชุมว่า ควรมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ต่อสื่อมวลชนเพื่อให้เข้าใจในทิศทางเดียวกันว่า รัฐบาลยังไม่มีนโยบายในการส่งตัวชาวอุยกูร์กลับไปยังประเทศต้นทาง พร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยคำนึงถึงหลักการไม่ส่งตัวกลับ (non - Refoulement) ที่กำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และกรกระทำอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) อนุสัญญาคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกบังคับให้สูญหาย ค.ศ. ๒๐๐๖ (ICPPED) หลักมนุษยธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน ตลอดจนหลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแล้ว คณะกรรมการจึงมีมติให้ส่งข้อเสนอแนะต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย) เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๑. เห็นควรให้พิจารณาการแก้ไขปัญหามาแบบยั่งยืนตามกลไกสากลในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยการตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม (resettlement) โดยพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของหลักการรวมครอบครัว (Family Reunification) สำหรับผู้ลี้ภัยชาวอุยกูร์ที่ครอบครัวไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศตุรกีแล้ว และอาจพิจารณาไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศอื่น ๆ ที่ได้ยื่นเจตจำนงให้ความช่วยเหลือ เช่น กลุ่มประเทศตะวันตก เป็นต้น

๒. เห็นควรให้มีการดำเนินการให้ผู้ลี้ภัยชาวอุยกูร์เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของกลไกการคัดกรอง (National Screening Mechanism - NSM) ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ความร่วมมือกับ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees - UNHCR) ในการสนับสนุนกลไกการคัดกรอง (NSM) โดยใช้กระบวนการพิจารณาสถานะผู้ลี้ภัย (Refugee Status Determination - RSD) เพื่อสนับสนุนกระบวนการคัดกรองสถานะ NSM ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

๕.๑ พิจารณาให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งเลขานุการประจำคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ดังนี้

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติให้ นายธนนท์วรุตม์ ลี้มทรงพรต พ้นจากตำแหน่ง เลขานุการประจำคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

๕.๒ พิจารณาแต่งตั้งบุคคลเป็นเลขานุการประจำคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ดังนี้

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติให้ นางพิมพ์ไหมทอง คักดิพัทธ์โกคิน เป็นเลขานุการ ประจำคณะกรรมการการกฎหมายการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

๕.๓ พิจารณาแต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการ

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติให้ นายธนนท์วรุตม์ ลี้มทรงพรต เป็นที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการ

โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

๕.๔ พิจารณากำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ

(๑) ที่ประชุมมีมติให้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนครราชสีมา ในระหว่างวันเสาร์ที่ ๑๕ ถึงวันอาทิตย์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

(๒) ที่ประชุมมีมติให้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในระหว่าง วันศุกร์ที่ ๒๑ ถึงวันเสาร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๕.๕ พิจารณากำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศ

- ที่ประชุมมีมติให้เดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ ราชาอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ และราชอาณาจักรเบลเยียม ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑ ถึงวันศุกร์ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๕.๖ พิจารณากำหนดการประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป

- ที่ประชุมเห็นชอบให้กำหนดการประชุมครั้งต่อไป ในวันพุธที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โดยมีระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียน กรณีแนวนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับสิทธิ ในการได้รับการศึกษาและสิทธิในการสอบของผู้ต้องขังระหว่างอยู่ในเรือนจำ

๒. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียน ขอให้กรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและ สิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ตรวจสอบโครงการบ้านมั่นคง ของสหกรณ์เคหะและสถานสิทธิชุมชน ริมคลอง จำกัด ว่ากระทำความผิดกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพฯ พ.ศ.๒๕๕๖ หรือไม่ อย่างไร และช่วยเหลือสมาชิกที่เข้าโครงการสหกรณ์เคหะสถานบ้านมั่นคง สิทธิชุมชนคนริมคลอง จำกัด ที่ได้รับ ผลกระทบจากการเข้าโครงการนี้

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการธิการ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๒๖ นาฬิกา

นายธนภุต ศรีสุวรรณ
นิติกรปฏิบัติการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายภูวน อุ่นจันทร์
วิทยากรเชี่ยวชาญ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ
การกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๔ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ในการประชุมครั้งที่ ๔๕ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และให้ดำเนินการเปิดเผยตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

(นายกมลศักดิ์ สีวาเมาะ)

ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาผู้แทนราษฎร